

در موضوع قاعده الظاهر عنوان الباطن است که می گوید ظاهر هر چیز به نوعی نشان دهنده باطن آن می باشد

شماره پرسش: ۲۳۰۲۶

تاریخ ارسال پرسش: ۱۳۹۷/۹/۱ ۰۳:۵۰:۲۹

متن پرسش

سلام و عرض ارادت خدمت استاد طاهرزاده عزیز: استاد، یکی از مطالبی که در آثار مرحوم ملاصدرا به آن اشاره شده و برگرفته از عقاید عرفا می باشد، قاعده الظاهر عنوان الباطن است که این قاعده می گوید ظاهر هر چیز به نوعی نشان دهنده تمثیلی از باطن آن می باشد، آنچه که ظاهر نیکویی دارد، دارای باطن خوبی نیز هست (و بالعکس) این قاعده رو عرفا در بحث عشق عقیف هم مورد استناد قرار می دهند. در آثار شما در زمینه عرفان و معرفت النفس هم مطلبی به این مضمون دیدم. اما خودتان می دانید که برای مسئله مثال نقض زیاد وجود دارد، مثلا مومنین زیادی بودند که چهره زیبایی نداشتند و بسیار هستند کسانی کافر و فاسد اما بسیار ظاهر خوبی دارند، البته در توجیه این حرف برخی می گویند شاید عواملی مانند امور مربوط به ژنتیک باعث این مسئله شده باشد اما برای این قاعده اینقدر مثال نقض وجود دارد که همیشه آن را قاعده نامیده، خودمان داریم به وضوح می بینیم که بسیاری از مومنین از نظر ظاهری چندان چهره زیبایی ندارند و در نقطه مقابل در میان کفار و معاندین افراد زیبا و خوش سیما فراوان هستند، آیا کثرت و تعدد این پدیده به نوعی باعث ابطال این قاعده همیشه؟! لطفا در این خصوص توضیح کافی ارائه بفرمائید.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: شاید بتوان در این موارد دو وجه را در نظر گرفت ۱. آنجا که وجه باطنی انسان خوب است ولی جنین نتوانسته آن را به جهت موانع خارجی ظاهر کند، مثل آن که غذای مناسب به جنین نرسیده؛ این موارد را نباید حمل بر عدم زیبایی نفس ناطقه نمود. ۲. بحث در زیبایی تکوینی باطن است که در ظاهر هم نمایان می شود و این غیر از زیبایی های روحانی است که در کافر نیست. آری! بعضی از روح ها از نظر تکوین خود، جهت گیری هایی دارند که منجر به زیبایی های خاص جسم می شود، ولی به خودی خود اگر عوامل دیگری که آن، روح را به سوی حضرت حق جهت می دهد، در میان نباشد برای صاحب آن ارزش ندارد هرچند که ممکن است چشم بصیر سالکی متوجهی آن زیبایی بشود و به مبداء آن منتقل گردد. موفق باشید